

ضوابط وجه تضمین قراردادهای اختیار معامله در بورس کالای ایران

(۱) وجه تضمین اولیه دریافتی از مشتری جهت اتخاذ موقعیت فروش جدید بر اساس جدول زیر تعیین می‌شود.

ردیف	نوع موقعیت فروش	وجه تضمین اولیه
۱	موقعیت فروش قرارداد اختیار معامله فروش ^۱	مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله ^۲ بعلاوه A درصد آخرین قیمت پایانی دارایی پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زیان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.
۲	موقعیت فروش قرارداد اختیار معامله خرید ^۳	مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله بعلاوه A درصد آخرین قیمت پایانی دارایی پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زیان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.

(۲) نحوه محاسبه وجوه تضمین لازم در هر زیرگروه هم‌ماه بر اساس جدول زیر است:

ردیف	عنوان موقعیت	وجه تضمین لازم
۱	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله خرید ^۴	وجه تضمین نیاز ندارد.
۲	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله فروش ^۵	وجه تضمین نیاز ندارد.
۳	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش	قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه A درصد قیمت پایانی دارایی پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زیان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.
۴	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید	قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه A درصد قیمت پایانی دارایی پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زیان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «قیمت پایانی قرارداد اختیار

۱. Short Put

۲. قیمت قرارداد اختیار معامله × اندازه قرارداد

۳. Short Call

۴. Long Call

۵. Long Put

ردیف	عنوان موقعیت	وجه تضمین لازم
		معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد «کمتر باشد».

۳) اتاق پایاپای، در صورت فراهم شدن امکانات فنی، وجوه تضمین قراردادهای اختیار معامله را بر اساس راهبردهای معاملاتی ذکر شده در بند ۴ این ضوابط محاسبه می‌کند.

تبصره ۱: راهبردهای معاملاتی در نظر گرفته شده در این ضوابط، صرفاً در یک زیرگروه هم‌ماه شناسایی می‌شوند.

تبصره ۲: راهبردهای معاملاتی بر اساس اولویت‌های زیر شناسایی می‌شوند:

اولویت اول: راهبرد شماره ۵ و ۶ و ۷؛

اولویت دوم: راهبردهای شماره ۱۴ و ۱۵؛

اولویت سوم: راهبردهای شماره ۱۶ و ۱۷؛

اولویت چهارم: راهبردهای شماره ۱۱ و ۱۳؛

اولویت پنجم: راهبردهای شماره ۱۰ و ۱۲؛

اولویت ششم: راهبرد شماره ۸؛

اولویت هفتم: راهبرد شماره ۹؛

اولویت هشتم: راهبردهای شماره ۱، ۲، ۳ و ۴.

۴) راهبردهای معاملاتی و نحوه محاسبه وجوه تضمین در هر زیرگروه هم‌ماه به شرح جدول زیر است:

ردیف	عنوان راهبرد	وجه تضمین لازم
۱	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله خرید ^۱	وجه تضمین نیاز ندارد.
۲	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله فروش ^۲	وجه تضمین نیاز ندارد.
۳	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش	قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه A درصد قیمت پایانی دارایی پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زیان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه

۱. Long Call

۲. Long Put

ردیف	عنوان راهبرد	وجه تضمین لازم
		قرارداد «کمتر باشد».
۴	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید	قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه A درصد قیمت پایانی دارایی پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زیان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.
۵	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید (بر روی دارایی پایه کالا) پوشش داده شده ^۱ با خرید دارایی پایه	وجه تضمین نیاز ندارد.
۶	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش (بر روی قرارداد آتی) پوشش داده شده ^۲ با فروش قرارداد آتی پایه	۲۰ درصد وجه تضمین اولیه راهبرد فروش قرارداد اختیار معامله فروش
۷	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید (بر روی قرارداد آتی) پوشش داده شده ^۳ با خرید قرارداد آتی پایه	۲۰ درصد وجه تضمین اولیه راهبرد فروش قرارداد اختیار معامله خرید
۸	موقعیت باز فروش دوپایه ای متقارن ^۴ <i>الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال یکسان با بند الف.</i>	۱) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید؛ یا ۲) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش هر کدام که بیش تر است بعلاوه قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد اختیار معامله با وجه تضمین اولیه کمتر
۹	موقعیت باز فروش دوپایه ای نامتقارن ^۵ <i>الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.</i>	۱) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید؛ یا ۲) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش هر کدام که بیش تر است بعلاوه قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد اختیار معامله با وجه تضمین اولیه کمتر
۱۰	نامتقارن خوش بینانه قرارداد اختیار معامله فروش ^۶ <i>الف) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.</i>	قیمت اعمال بند ب ضربدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند الف ضربدر اندازه قرارداد
۱۱	نامتقارن خوش بینانه قرارداد اختیار معامله خرید ^۷ <i>الف) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.</i>	وجه تضمین نیاز ندارد.

۱. Covered
۲. Covered
۳. Covered
۴. Short Straddle
۵. Short Strangle
۶. Bull Put Spread
۷. Bull Call Spread

ردیف	عنوان راهبرد	وجه تضمین لازم
۱۲	نامتقارن بدبینانه قرارداد اختیار معامله خرید ^۱ الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید؛ و ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف.	قیمت اعمال بند ب ضربدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند الف ضربدر اندازه قرارداد
۱۳	نامتقارن بدبینانه قرارداد اختیار معامله فروش ^۲ الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش؛ و ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف.	وجه تضمین نیاز ندارد.
۱۴	موقعیت باز خرید نامتقارن پروانه‌ای خرید ^۳ الف) موقعیت باز فروش در دو قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال کم‌تر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت‌های اعمال یکسان است.	وجه تضمین نیاز ندارد.
۱۵	موقعیت باز خرید نامتقارن پروانه‌ای فروش ^۴ الف) موقعیت باز فروش در دو قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال کم‌تر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت‌های اعمال یکسان است.	وجه تضمین نیاز ندارد.
۱۶	موقعیت باز فروش نامتقارن پروانه‌ای خرید ^۵ الف) موقعیت باز خرید در دو قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال کم‌تر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت‌های اعمال یکسان است.	قیمت اعمال بند ب ضربدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند الف ضربدر اندازه قرارداد
۱۷	موقعیت باز فروش نامتقارن پروانه‌ای فروش ^۶ الف) موقعیت باز خرید در دو قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با	قیمت اعمال بند الف ضربدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند ج ضربدر اندازه قرارداد

۱. Bear Call Spread
۲. Bear Put Spread
۳. Long Butterfly Call Spread
۴. Long Butterfly Put Spread
۵. Short Butterfly Call Spread
۶. Short Butterfly Put Spread

وجه تضمین لازم	عنوان راهبرد	ردیف
	قیمت اعمال کمتر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت های اعمال یکسان است.	

۴-۱) در مواردی که اتخاذ موقعیت فروش منجر به بستن یک موقعیت باز خرید می شود وجه تضمین اولیه به شرح زیر است:

الف) اگر اتخاذ موقعیت فروش، منجر به بستن موقعیت های باز خرید مربوط به راهبردهای ردیف (۱) و (۲) بند ۴ این ضوابط شود، وجه تضمین اولیه نیاز ندارد؛

ب) اگر اتخاذ موقعیت فروش، منجر به بستن موقعیت های باز خرید مربوط به راهبردهای دیگر بند ۴ این ضوابط شود، وجه تضمین اولیه به شرح جدول فوق تعیین می شود.

۴-۲) در راهبردهای معاملاتی که مبلغ حاصل از فروش، بخشی از وجه تضمین اولیه را تشکیل می دهد، این مبلغ پس از تسویه معامله تأمین می شود.

۴-۳) در مورد قراردادهای اختیار معامله پوشش داده شده، موارد زیر باید لحاظ شود:

الف) استفاده از راهبردهای پوششی با اعلام مشتری انجام می شود؛

ب) هم زمان با اتخاذ موقعیت پوششی دارای پایه مربوطه مسدود می گردد و در صورتی که دارای پایه قرارداد آتی باشد سود متعلق به آن قرارداد هم مسدود خواهد شد.

ج) رفع مسدودی دارای پایه منوط به اعلام مشتری و تامین وجه تضمین اولیه است.

۴-۴) وجه تضمین اضافی توسط بورس به صورت درصدی که به مقادیر درصدی A و B اضافه خواهد شد، تعیین شده

و در محاسبات وجه تضمین راهبردهای ردیف ۱ و ۲ بند ۲ و ردیف ۳ و ۴ بند ۲ یا ۴، حسب مورد، لحاظ می گردد.

تبصره: هیئت مدیره بورس درصدهای A و B ذکر شده در این ضوابط را در قالب مشخصات قرارداد تعیین می کند.